

**ODVJETNIČKI URED
IVAN MOČIĆ**

Split, Domovinskog rata 29a/I
tel./fax.: +385 21 539 008
email: ivan@mocic.hr

Split, 23.07.2020. god.

TRGOVAČKOM SUDU

S P L I T

z a

VRHOVNI SUD

Z A G R E B

TUŽITELJ: SPLIĆANKA-OBUĆA d.o.o. OIB: 19850227405 zastupano po punomoćniku Ivanu Močiću, odvjetniku u Splitu, Domovinskog rata 29a/I

TUŽENIK: KRAJINA, poljoprivredna zadruga u stečaju

**PRIJEDLOG ZA DOPUŠTENJE REVIZIJE TUŽITELJA-
PROTUTUŽENIKA**

protiv Presude
Visokog trgovačkog suda u Zagrebu,
broj: Pž-3264/2018 od
10. ožujka 2020.g. i presude Trgovačkog suda u Splitu
br. P-496/2016 od 09. travnja 2018. godine
temeljem članka 382., i članka 385. ZPP-a

- u 4 primjerka -

Protiv uvodno citirane presude podnosi se Vrhovnom sudu RH u zakonskom roku prijedlog za dopuštenje revizije temeljem odredbe članka 382. u vezi sa člankom 385. Zakona o parničnom postupku, a sve iz razloga kako slijedi:

Potvrđenom presudom Trgovačkog suda u Splitu poslovne oznake P-496/2016 od 09. travnja 2018. godine ispravljene rješenjem istoga suda

poslovne oznake od 10. travnja 2018. godine odbija se tužbeni zahtjev tužbeni zahtjev na utvrđenje da je osnovana tražbina tužitelja u iznosu od 1.546.225,07 kuna u stečaju nad tuženikom kao tražbina drugog višeg isplatnog reda.

Ujedno je obvezan tužitelj na naknadu parničnog troška tuženiku u visini od 68.687,50 kuna (po rješenju o ispravku presude od 10. travnja 2018. godine).

Svoju odluku drugostupanjski sud obrazlaže u bitnome navodeći da neovisno o ishodu postupka koji se vodi radi utvrđenja prava vlasništva nekretnina u Šestanovcu pred Općinskim sudom u Splitu (ranije Omišu), tužitelj ne bi imao pravni osnov temeljem kojega potražuje revalorizirani iznos koji je plaćen tuženiku temeljem ugovora iz rujna 1962. godine. Prvostupanjski sud drži da ugovor nije raskinut, a da u konkretnom slučaju uknjižba prava vlasništva nije jedini modus za stjecanje prava vlasništva, tim više jer da se prednik tužitelja i tužitelj nalazi u posjedu predmetnih nekretnina. Posljedično, sudovi smatraju i istaknuti prigovor zastare osnovanim.

Prvenstveno, nužno je istaknuti da su nižestupanjski sudovi vezan činjeničnim supstratom tužbe u smislu odredbe čl. 7. ZPP-a, a pored toga i da su dužni primjenjivati pravila dokazivanja u smislu čl. 221. ZPP-a, a što je u konkretnom slučaju propušteno.

Ne bi trebalo biti posebno sporno da u vrijeme kad je zaključen Ugovor o prijenosu nekretnina od 01. rujna 1962. godine tuženik nije bio upisan kao nositelj prava raspolaganja i korištenja već je bilo upisano kao društveno vlasništvo pod upravom NO Općine Omiš, a temeljem tada važećeg Zakona o prometu zemljišta i zgrada radne organizacije mogle su pravnim poslom bez naknade stjecati zemljište i zgrade koje su u prometu, na koju zakonsku odredbu se i poziva Ugovor iz rujna 1962. godine.

Nakon što je prednik tužitelja stupio u posjed predmetne nekretnine, isti se pokušao uknjižiti na istu te je odbijen s tim zahtjevom, a naknadno je pokrenut i parnični postupak protiv Općine Šestanovac pred Općinskim sudom u Splitu (ranije Omišu) radi utvrđenja prava vlasništva, a koji spis je prvostupanjski sud pribavio i koji se vodi pod poslovnim brojem Pst-131/15.

Rezultati tog postupka evidentno su bili od prejudicijelnog značaja za ishod ovog postupka te je sud grubo pogriješio odbivši prijedlog tužitelja za prekidom ovog postupka do pravomoćnog okončanja tog postupka, a sve u smislu odredbe čl. 212. ZPP-a.

Naime, u situaciji kad je nad tuženikom otvoren stečajni postupak i kada su vjerovnici pozvani prijaviti svoje potraživanje tužitelj je uslijed rokova prekluzivne prirode bio primoran prijaviti i predmetnu, potencijalnu buduću

tražbinu za slučaj da tužitelj izgubi spor protiv Općine Šestanovac koji se vodi pred Općinskim sudom Split pod poslovnim brojem Pst-131/15.

U takvom raspletu bi značilo da je tuženik 1962. godine prodao tužitelju nekretninu za koju je jamčio da je vlasnik, a nije bio. Time se tuženik izložio potencijalnoj obvezi naknade štete tužitelju.

Nastavno na navedeno, a vezano uz istaknuti prigovor zastare, tužitelj drži da ni taj prigovor tuženika nije osnovan. Naime, nižestupanjski sudovi prilikom obrazlaganja zastarnih rokova gube iz vida početak tijeka zastare. U konkretnom slučaju tijekom zastare još uvijek nije ni počeo teći. Taj rok počinje teći u ovom slučaju tek eventualno pravomoćnošću presude Općinskog suda u Splitu kojim se odbija zahtjev tužitelja za utvrđenje prava vlasništva. Uzgred se napominje i da sudovi pogrešno zaključuju da se radi o trogodišnjem zastarnom roku obzirom da se radi o regresnom potraživanju pa utoliko se ima primijeniti opći, petogodišnji zastarni rok.

Tužitelj je tijekom postupka dostavio čak i dokaz da je od strane prednika tužitelja podmiren dug prema Komunalnoj banci u iznosu od 1.254.272 din pa navodi pobijanih presuda da nisu ostvarene pretpostavke za isticanje regresnog zahtjeva nisu utemeljene.

Slijedom navedenog postavlja se sljedeće materijalnopravno pitanje:

Računa li se početak tijeka zastare trenutkom sklapanja ugovora (zaključenja pravnog posla) ili pak prvog dana poslije dana kad je vjerovnik imao pravo zahtijevati ispunjenje obveze?

Za apostrofirati je i da su u vrijeme sklapanja predmetnog Ugovora o prijenosu nekretnine, vrijedile zakonske odredbe koje su posebno definirale zadružnu imovinu. Sve ono što je od strane zadrugara unijeto u zadrugu, smatralo se zadružnom imovinom. Isto tako, i sve ono što je država dala, poklonila i sl. zadruzi, također se smatralo zadružnom imovinom. U konkretnom slučaju, Tomina kuća je data Poljoprivrednoj zadruzi za poboljšanje poslovanja.

Zadruga je svojom imovinom mogla slobodno raspolagati, ali jedino uz odobrenje i suglasnost državnog pravobranitelja. Uz tako dobivenu suglasnost, Poljoprivredna zadruga Krajina ovlastila je Postolarsku zadrugu Šestanovac, a time i Splitska obuću kao njenog pravnog sljednika, da bez njenog daljnjeg sudjelovanja upiše predmetnim Ugovorom stečeno vlasništvo u zemljišne knjige.

Jedan od načina stjecanja prava vlasništva na nekretninama jeste i onaj na temelju dosjeloosti, a tužitelj je predmetnu nekretninu nedvojbeno stekao i dosjelošću. Dosjelošću se na nekretninama stječe pravo vlasništva njezinim

neprekidnim i samostalnim posjedovanjem kroz zakonom određeno vrijeme. Zakon o vlasništvu i drugim stvarnim pravima («Narodne novine» 91/96, 68/98, 137/99, 22/00 i 114/01 – dalje ZV) stjecanje nekretnina dosjelošću propisuje u odredbama članka 159. i 160. U skladu sa tim zakonskim odredbama, a kako bi se priznalo određenoj osobi stjecanje nekretnine na temelju dosjelosti, sud je dužan utvrditi ima li ta osoba i to u konkretnom slučaju tužiteljica samostalni posjed nekretnine, ima li taj posjed onu kakvoću koja se traži za redovitu odnosno barem izvanrednu dosjelost, traje li taj posjed zakonom određeno vrijeme i je li stvar sposobna biti objektom stjecanja, te je li subjekt koji dosjeda sposoban steći tu stvar uopće, a posebno putem dosjelosti.

Odredba članka 388. st.4. ZV-a ukinuta je odlukom Ustavnog suda RH od 17. studenog 1999.god. («Narodne novine» 137/99), tako da se u rok za stjecanje dosjelošću prava vlasništva na nekretninama koje su na dan 08. listopada 1991.god. bile u društvenom vlasništvu ne računa vrijeme posjedovanja prije tog roka. To drugim riječima znači da se u odnosu na ove nekretnine koje su na dan 08. listopada 1991.god. bile u društvenom vlasništvu ne mogu primijeniti rokovi iz članka 159. ZV-a prije tog roka tj. u to vrijeme ne računa se vrijeme posjedovanja prije 08. listopada 1991.god. Isto tako za navesti je da je odlukom Ustavnog suda RH broj: U-I-374/98 od 12. siječnja 2000.god. utvrđeno da je odredba članka 55. Zakona o šumama ukinuta iz razloga što ista nije u suglasju s načelom ustavnosti i zakonitosti. Stoga se za stjecanje dosjelošću na nekretninama koje su u društvenom vlasništvu (bez obzira kako je i na koga upisano pravo korištenja i gospodarenja) trebaju ispuniti pretpostavke iz pravnog pravila paragrafa 1472. Austrijskog općeg građanskog zakonika koja pravila se primjenjuju u Republici Hrvatskoj na temelju odredaba Zakona o načinu primjene pravnih propisa donesenih prije 06. travnja 1941.god. («Narodne novine» 73/91).

Konačno, treba reći i da je tužitelj tijekom postupka pred nižestupanjskim sudovima predlagao izvođenje niza dokaza (svjedoka Jasminke Karoglan, zz tužitelja Stipe Latkovića, Ive Ivandića, Dinka Leke..., financijsko vještačenje...)

Kako sudovi uopće nisu odlučili o tim dokaznim prijedlozima, a nisu ih dakle ni izveli, evidentno je da je počinjena i bitna povreda postupka iz čl. 354. stavak 2. točka 6. ZPP-a jer je tužitelj nezakonitim postupanjem suda onemogućen u raspravljanju.

Člankom 14. stavkom 2. Ustava zajamčena je jednakost svih pred zakonom, koja može biti povrijeđena u procesnom i materijalnom smislu. Ova odredba povrijeđena je u procesnom smislu ako stranci u postupku nije dana mogućnost da iznosi činjenice i predlaže dokaze i ako se sud nije izjasnio o

njezinim navodima važnim za odlučivanje, ako odluka suda, protivno zakonu, nije obrazložena, te ako joj na drugi način nije omogućeno pravično suđenje ustanovljenim zakonom. U materijalno-pravnom smislu načelo jednakosti znači da, načelno, sudovi i druga državna tijela, te tijela s javnim ovlastima trebaju u istovrsnim slučajevima jednako odlučivati. Pri tome bi ustavno pravo na jednakost bilo povrijeđeno ako se u osporenoj sudskoj odluci, bez razboritih razloga ili ne navodeći nikakve razloge, odstupilo od ustaljene prakse odnosno, ako ta odluka ni s jednog mogućeg gledišta nije pravno prihvatljiva pa se nameće zaključak da je donesena samovoljno.

Odredbom članka 29. stavak 1. Ustava zajamčeno je pravo na pravično suđenje, koje se odnosi ne samo na pravo osumnjičenih ili optuženih za kaznena ili prekršajna djela, već predstavlja i ustavno jamstvo građana na pravičan postupak pred sudovima i pred tijelima državne uprave, odnosno tijelima koja imaju javne ovlasti. Povrijeđivši ustavno pravo na pravično suđenje, povrijeđeno je i pravo zajamčeno odredbom članka 54. stavka 1. Ustava. Iz navedenih razloga pobijanim odlukama podnositelju ustavne tužbe povrijeđeno je i pravo na djelotvornu sudsku kontrolu zakonitosti pojedinačnih akata, zajamčeno člankom 19. stavku 2. Ustava.

Podnositelj ovog prijedloga ukazuje i na povredu načela "jednakosti oružja", koje je jedno od načela zajamčenih člankom 6. Konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda. Načelo jednakosti oružja u smislu pravične ravnoteže među strankama (fair balance) jedan je od konstitutivnih elemenata prava na pravično suđenje. S tim u vezi, to načelo nužno obuhvaća razumnu mogućnost stranaka da izlože činjenice i podupru ih svojim dokazima na način da niti jednu od stranaka ne stavljaju u bitno lošiji položaj u odnosu na suprotnu stranku (presuda Perić protiv Hrvatske od 27. ožujka 2008., zahtjev broj: 34499/06). Prema citiranom načelu svaka stranka u postupku mora imati jednaku mogućnost iznošenja svog stajališta i niti jedna stranka ne smije biti u bitno povoljnijem položaju u odnosu na protivnu stranku.

Da bi se to spriječilo, postupak mora biti kontradiktoran, jer samo kontradiktoran postupak daje strankama mogućnost uvida te izražavanja svog mišljenja o stajalištima ili dokazima koje predlaže suprotna stranka (odluka Ustavnog suda broj: U-III-2028/2002 od 8. srpnja 2004. objavljena u "Narodnim novinama" broj 101/04.).

Propuštanjem primjene relevantnih zakonskih odredaba koje su se na konkretan slučaj imale primijeniti, te paušalnim i nezakonitim postupanjem tijela državne uprave nezakonito donijela rješenja, koja se nisu smjela donijeti da su se primjenjivale odredbe mjerodavnih propisa koje su se imale primjenjivati, kao i poštovalo ustavno načelo vladavine prava. Pored toga, pobijane odluke temelje se na nezakonitim radnjama i cijelom provedenom

postupku koji je prethodio donošenju pobijanih odluka, a slijedom toga i pogrešnom primjenom materijalnog prava, te je takvim postupanjem povrijeđeno zakonsko i ustavno pravo na pošteno suđenje zajamčeno čl. 6. st. 1. i člankom 13. Europske konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda.

Ističe se i da u pravnom poretku utemeljenom na vladavini prava zakoni moraju biti opći i jednaki za sve, a zakonske posljedice trebaju biti izvjesne za one na koje će se zakon primijeniti. Također, zakonske posljedice moraju biti primjerene legitimnim očekivanjima stranaka u svakom konkretnom slučaju u kojem se zakon na njih neposredno primjenjuje.

Nije dovoljno samo formalno pozvati se ili citirati određene propise kao mjerodavne već su nadležna tijela, a osobito sudovi, dužni obrazložiti na temelju kojih činjenica i okolnosti su utvrdili da su u okolnostima konkretnog slučaja ispunjene pretpostavke iz tih propisa. Svako drukčije postupanje prijeći strankama ostvarivanje prava na djelotvornu pravnu zaštitu u njihovoj pravnoj stvari i svodi se na "mehaničku" primjenu prava. Strankama mora biti jasno zašto one u specifičnim okolnostima njihovog slučaja ispunjavaju ili ne ispunjavaju uvjete za ostvarivanje određenog prava ili interesa. Takvo postupanje nije prihvatljivo i ne doprinosi pravnoj sigurnosti i ostvarivanju načela vladavine prava.

U postupku koji je prethodio predmetnom, brojne indicije potvrđuju činjenične navode podnositelja, a trebalo ih je ocijeniti zajedno s tvrdnjama i dokazima podnositelja u međusobnom kontekstu, što je u konkretnom slučaju izostalo. Stoga obrazloženja presuda koje podnositelj osporava ne zadovoljavaju zakonske standarde u pogledu ocjene izvedenih dokaza u dovoljnoj mjeri da bi otklonili sumnju u arbitrarnosti i proizvoljnosti u tumačenju i primjeni mjerodavnog prava. Predmetni postupci provedeni su nepravilno, zbog čega sudovi nisu na propisani način utvrdili relevantne činjenice.

Stoga, obrazloženja presuda koja se u ovom predmetu osporavaju ne zadovoljavaju navedene zakonske standarde u pogledu ocjene izvedenih dokaza u dovoljnoj mjeri da bi otklonili sumnju u arbitrarnosti i proizvoljnosti u tumačenju i primjeni mjerodavnog prava odnosno ne sadrže ozbiljne, relevantne i dostatne razloge čime pak upućuju na zaključak o arbitrarnosti tako donesenih odluka.

U konkretnom slučaju u potpunosti je zanemareno načelo materijalne prema kojem sud ima dužnost utvrditi pravo stanje stvari i u tom cilju se moraju utvrditi sve činjenice koje su od važnosti za donošenje zakonitog i pravilnog rješenja. Prema tome, radi sporne identifikacije i opisa predmetnog objekta, sud je trebao provesti i ostale dokaze koji se odnose na isti, a ne isključivim postupanjem vrednovati samo zaključke tijela državne uprave.

Slijedom svega gore navedenog predlaže se Vrhovnom sudu RH da ovaj prijedlog usvoji te da dopusti izjavljivanje revizije u ovoj pravnoj stvari zbog navedenog materijalnog pravnog pitanja.

Ivan

Močić

Digitalno
potpisao: Ivan
Močić

Datum:
2020.07.24
16:20:03 +02'00'